

Rapportage

behorende bij het project

QuickScan Omgevingswet bomenkap tuin Mensingeweersterweg 2B te Eenrum

September 2024

Ecobureau Merula

Voor ecologisch (tuin)advies!

Verantwoording

Titel	QuickScan Omgevingswet bomenkap tuin Mensingeweesterweg 2B te Eenrum
Datum uitgave	5 september 2024
Aantal pagina's incl. bijlagen:	23
Opdrachtgever	T.a.v. de heer Bosma Mensingeweesterweg 2B 9967 PA Eenrum
Foto omslag	Zicht op de bomen die gekapt zullen worden. Copyright: Merel Zweemer
Eindverantwoordelijke	M. Zweemer
Auteur	Ing. M. (Merel) Zweemer
Rapportnummer	2024-012
Status	Eindrapportage
Paraaf	

Colofon

Ecobureau Merula
Humaldastate 13
8926 RD Leeuwarden
06 13387618
www.ecobureau-merula.nl
KvK: 57918961

Gelieve als volgt te citeren:

Zweemer, M., *QuickScan Omgevingswet bomenkap tuin Mensingeweesterweg 2B te Eenrum*, rapportnummer 2024-012, Leeuwarden, augustus 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Kader ecologisch onderzoek.....	4
1.2 Methode van onderzoek	4
1.3 Beschrijving onderzoeksgebied	5
1.4 Disclaimer	8
2. Wet- en regelgeving	9
2.1 Soortenbescherming	9
2.1.1 Vogels	9
2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten	9
2.1.3 Nationaal beschermde soorten	10
2.2 Gebiedsbescherming	10
2.2.1 Natura 2000	10
2.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
2.2.3 Ganzenfoerageergebieden	11
2.2.4 Weidevogelleefgebied	11
2.2.5 Akkervogelleefgebied	12
2.3 Houtopstanden	12
2.4 Specifieke zorgplicht.....	12
3. Gebiedsbescherming	13
3.1 Natura-2000.....	13
3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	14
3.3 Ganzenfoerageergebieden	15
3.4 Weidevogelleefgebied	15
3.5 Akkervogelleefgebied	15
3.6 Houtopstanden	15
3.7 Conclusie.....	16

4. Soortenbescherming	17
4.1 Veldwaarnemingen.....	17
4.2 Vogels	17
4.3 Vleermuizen.....	17
4.4 Overige zoogdieren	17
4.5 Vissen, amfibieën en reptielen	18
4.6 Overige beschermde soorten	18
4.7 Specifieke zorgplicht.....	18
5. Conclusie en advies	19
5.1 Conclusie.....	19
5.2 Advies en planning.....	19

Bijlage I; Bronvermelding

Bijlage II; Lijst van jaarrond beschermde nesten (vogels) en vrijgestelde soorten Groningen

1. Inleiding

De heer Bosma heeft via Bouwbedrijf Notebomer Surhuisterveen aan Ecobureau Merula opdracht verleend om een QuickScan Omgevingswet te doen naar geplande bomenkap op het eigen erf aan de Mensingeweersterweg 2B te Eenrum. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden aan de vigerende wetgeving.

1.1 Kader ecologisch onderzoek

Aanleiding tot het onderzoek vormt de geplande bomenkap te behoeve van het realiseren van een nieuwbouwwoning op het eigen erf. De reeds aanwezige woning blijft behouden en zal op termijn verkocht worden.

De doelstelling is vast te stellen of er beschermde soorten vallende onder de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en/of Nationaal beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn of waarvan het voorkomen niet uitgesloten kan worden. Bij de uitvoering van werkzaamheden dient rekening hiermee te worden gehouden.

Indien van beschermde soorten de aanwezigheid niet kan worden uitgesloten middels de QuickScan, net als het potentieel negatief effect erop, zal aanvullend onderzoek nodig zijn. Mocht er uit dit nader onderzoek blijken dat beschermde soorten hinder ondervinden van de werkzaamheden, dan kan er overgegaan worden op het aanvragen van een ontheffing bij bevoegd gezag (Provincie Groningen) met bijbehorende compensatie en mitigatie.

1.2 Methode van onderzoek

Dit ecologisch onderzoek komt tot stand door literatuuronderzoek, waarbij onder andere gebruik gemaakt is van kennisdocumenten voor ecologische informatie en verspreidingsatlassen. Verspreidingsatlas.nl is bijvoorbeeld een naslagwerk met verspreidingskaarten die worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast zijn ook de websites van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (Sovon, Zoogdierverseniging en Ravon) geraadpleegd. Deze bronnen tonen verspreiding van soorten per atlashok (vijf bij vijf kilometer). Deze niet-gedetailleerde kaarten maakt deze gegevens slechts indicatief.

Om advies op maat te kunnen geven dient een ecooloog ter plaatse in te schatten in hoeverre beschermde soorten die bekend zijn uit de omgeving, ook daadwerkelijk in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. Daarom heeft een veldbezoek plaatsgevonden op donderdag 15 augustus 2024. Tijdens het veldbezoek zijn de te kappen bomen geïnspecteerd op aanwezigheid van, en geschiktheid voor, beschermde flora en fauna. Er is gelet op sporen (uitwerpselen, braakballen en nesten) en de aanwezigheid van spleten en holten waardoor de bomen potentieel toegankelijk zijn voor beschermde fauna. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Weersomstandigheden veldbezoek Mensingeweersterweg 2B, Eenrum.

Datum	Duur	Type bezoek	Wind	Bewolking	Temperatuur
15-08-2024	14:00-15:00	QuickScan	O 3	Onbewolkt en droog	25 °C

De QuickScan is slechts een momentopname. Dit rapport is een weergave van de bevindingen tijdens deze scan en somt vervolgstappen en adviezen op. Het rapport kan echter geen volledig onderzoek behelzen, doordat er onvoldoende gegevens over potentiële beschermde soorten en de populatie ervan in het plangebied en omgeving verkregen kan worden middels één bezoek.

1.3 Beschrijving onderzoeksgebied

Het plangebied ligt aan de Mensingeweersterweg 2B aan de zuidkant van het dorp Eenrum in de provincie Groningen. Het plangebied is gedeeltelijk omringd door agrarisch gebied (akkerbouw) en gedeeltelijk door de bebouwde kom van Eenrum. De doorgaande provinciale weg N361 loopt van stad Groningen langs het Lauwersmeergebied de provincie Friesland in, deze weg ligt op 550 meter naar het zuiden. Op een afstand van 280 meter naar het zuidoosten loopt het Mensingeweer-Baflo-Kanaal. Ten noorden van het plangebied liggen twee bosachtige structuren. De ene betreft de Notaristuin op ongeveer 110 meter naar het noordoosten en de andere betreft het Oosterbos op 1,2 kilometer naar het noorden.

De te kappen bomen betreffen meerdere soorten, er staat onder andere berk, plataan, zomereik, esdoorn, Spaanse aak, linde en meidoorn. De bomen zijn geschat tussen de zes en twintig meter hoog. De houtwal die rondom het erf aanwezig is, vooral aan de noord- en oostkant, blijf in het geheel behouden.

Figuren 1-10 tonen het erf en de directe omgeving. Figuren 11-22 tonen de vier objecten van buiten en van binnen. Zie figuur 23 voor de ligging van het plangebied in een schematische en een satellietkaart.

Figuren 1 en 2: Links, de openbare weg kijkend in noordelijke richting met rechts de huidige woning van opdrachtgever. Rechts, vanaf de zuidkant van het eigen erf kijkend in westelijke richting.

Figuren 3 en 4: Links, de openbare weg kijkend in zuidelijke richting. Rechts, de oprit met links enkele te kappen bomen en geheel rechts een akker.

Figuren 5 en 6: Links, de nieuwbouwwoning in aanbouw op het erf met op de achtergrond een deel houtwal. Rechts, de huidige woning van de opdrachtgever.

Figuren 7 en 8: Links, te kappen bomen in de voorgrond. Rechts, een close-up van de zomereik.

Figuren 9 en 10: Links, te kappen bomen in de voorgrond. Rechts, een close-up van enkele bomen.

Figuur 11: Een schematische weergave van de locatie van het plangebied (inzet, zwart omkaderd) en de ligging ten opzichte van de omgeving. De kaarten zijn noordwaarts georiënteerd. (Bron kaart: ArcGIS Online).

1.4 Disclaimer

Ecobureau Merula is kandidaat-lid bij Netwerk Groene Bureaus (NGB) en heeft de intentie om volledig lid te worden. Om dit doel te bereiken houdt Ecobureau Merula zich aan de gedragscodes van NGB. Daarnaast wordt onderzoek uitgevoerd volgens geldende standaarden zoals soortprotocollen en kennisdocumenten. Rapportages worden opgesteld met behulp van de definitielijst (2020) van NGB.

Ecobureau Merula adviseert slechts over de situatie zoals beschreven in relatie tot wetgeving en aanwezigheid beschermde soorten. Het betreffen de resultaten van onafhankelijk onderzoek welke zo nauwkeurig mogelijk is uitgevoerd. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Wet- en regelgeving

Voorafgaand aan het uitvoeren van werkzaamheden is in veel gevallen toetsing aan de Nederlandse wetgeving voor natuur verplicht. Dit is de Omgevingswet. Indien geplande werkzaamheden leiden tot schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval is aanvraag van een vergunning noodzakelijk. Hierbij is in een aantal gevallen nog steeds het Rijk bevoegd gezag, maar veel taken vallen onder het bevoegd gezag van de provincies.

2.1 Soortenbescherming

Voor de Omgevingswet zijn activiteiten die een schadelijk effect op beschermde soorten hebben, in principe verboden. Van dit verbod kan worden afgeweken met een vergunning of een vrijstelling (vergunningsvrije gevallen).

Binnen de Omgevingswet wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen vogels, Europees beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Alle vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Europees beschermde soorten vallen onder de Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a, bijlage 2 verdrag van Bern en bijlage 1 verdrag van Bonn. Daarnaast zijn er nog een aantal soorten op nationaal niveau beschermd in Nederland.

2.1.1 Vogels

Ten aanzien van vogels is in paragraaf 11.2.2 en artikel 11.37 van het Besluit activiteiten Leefomgeving het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen. Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Dit houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een vergunning nodig. De nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met een jaarrond beschermd nest, maar erkent de lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen. Zie ook bijlage II.

2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Ten aanzien van soorten van de habitatrichtlijn zie paragraaf 11.2.3 en artikel 11.46 van het Besluit activiteiten Leefomgeving. Hierin staat opgenomen een lijst van verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren, voor:

- Opzettelijk te doden of te vangen;
- Opzettelijk te verstoren;

- Eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- Planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

2.1.3 Nationaal beschermde soorten

Ten aanzien van de nationaal beschermde soorten zie paragraaf 11.2.4 en artikel 11.54 van het Besluit activiteiten Leefomgeving. Hierin staat opgenomen een lijst van verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren, voor:

- Opzettelijk te doden of te vangen;
- Eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- Planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van de Nationaal beschermde lijst een vrijstelling geldt. De lijst van de provincie Groningen met nationaal beschermde soorten waarvoor geen vergunning nodig bij ruimtelijke ingrepen is opgenomen in bijlage II van dit rapport.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 Natura 2000

Gebieden beschermd onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn ook wel bekend als Natura-2000 gebieden. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van het Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die het voortbestaan van deze natuurwaarden tracht zeker te stellen.

Indien er sprake is van ‘verslechtering of significante verstoring’ of ‘significante gevolgen’ op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. ‘Extern’ betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

Tot mei 2019 was het gebruikelijk om activiteiten in de natuur die stikstof uitstoten te toetsen aan de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Inmiddels heeft de Raad van State de PAS ongeldig verklaard. De overheid werkt aan een nieuwe aanpak stikstof.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is de naam van de ecologische hoofdstructuur van Nederland. Het omvat een netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland, die de basis vormen voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en bescherming van het provinciale NNN is uitgewerkt in Omgevingsverordening Provincie Groningen (2024). Hierin is het beleid vastgesteld voor zowel natuur binnen het NNN als natuur buiten het NNN.

Natuur binnen het NNN

Activiteiten die plaatsvinden binnen NNN gebieden, mogen niet leiden tot:

- Een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden;
- Een significante vermindering van de oppervlakte van die gronden;
- Een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.

Indien een activiteit leidt tot aantasting van het NNN, zijn ontwikkelingen alleen toegestaan als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er sprake is van een groot openbaar belang;
- Er zijn geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling;
- Schade wordt zo veel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen als redelijkerwijs mogelijk is, en resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang van de ecologische hoofdstructuur.

Natuur buiten het NNN

Gebieden aangewezen als natuur buiten de NNN moeten worden voorzien van een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.

2.2.3 Ganzenfoerageergebieden

Ganzenfoerageergebieden zijn landbouwpercelen waar ganzen vrij mogen neerstrijken om te rusten en eten. Er zijn algemene en soortspecifieke foerageergebieden. In de algemene gebieden worden de ganzen van 1 november tot en met 31 maart opgevangen. In de soort specifieke gebieden loopt dit van 1 november tot en met 30 april of soms tot 31 mei. Op of nabij percelen die zijn aangewezen als ganzenfoerageergebieden mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het ganzenfoeragegebied aantasten.

2.2.4 Weidevogelleefgebied

Provincie Groningen beschermt weidevogels en concentreert de beschermingsmaatregelen daarbij in de gebieden waar nog levenskrachtige populaties weidevogels voorkomen, de zogenaamde leefgebieden. Het weidevogelbeheer wordt georganiseerd door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). De provincie zet instrumenten in om het weidevogelbeheer te stimuleren en monitort de weidevogelstand. Op of nabij percelen die zijn aangewezen als weidevogelleefgebied mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het weidevogelleefgebied aantasten.

2.2.5 Akkervogelleefgebied

Provincie Groningen beschermt akkervogels in zogenaamde leefgebieden waar nog levenskrachtige populaties akkervogels voorkomen. De beheermaatregelen voor akkervogels worden genomen door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). De provincie subsidieert initiatieven voor akkervogelbeheer en monitort de akkervogelstand. Op of nabij percelen die zijn aangewezen als akkervogelleefgebied mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het akkervogelleefgebied aantasten.

2.3 Houtopstanden

Houtopstanden vallen eveneens onder de Omgevingswet. Bij het kappen van een bosareaal van meer dan tien are (1000 m²) of bomenlaan bestaande uit minimaal twintig bomen buiten de bebouwde kom geldt een meld- en herplantplicht. Dit herplanten dient binnen drie jaar na het kappen hiervan te gebeuren. Gemeenten hanteren soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel hierover kan contact opgenomen worden met de betreffende gemeente. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen of elzen die bedoeld zijn voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

2.4 Specifieke zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten Leefomgeving is de specifieke zorgplicht uitgewerkt. Hierin staat dat moet worden vastgesteld of er bepaalde soorten en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn op locatie. Het gaat om:

- Van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn;
- Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX (de nationaal beschermde soorten) of in de rode lijsten.

Als deze soorten aanwezig zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

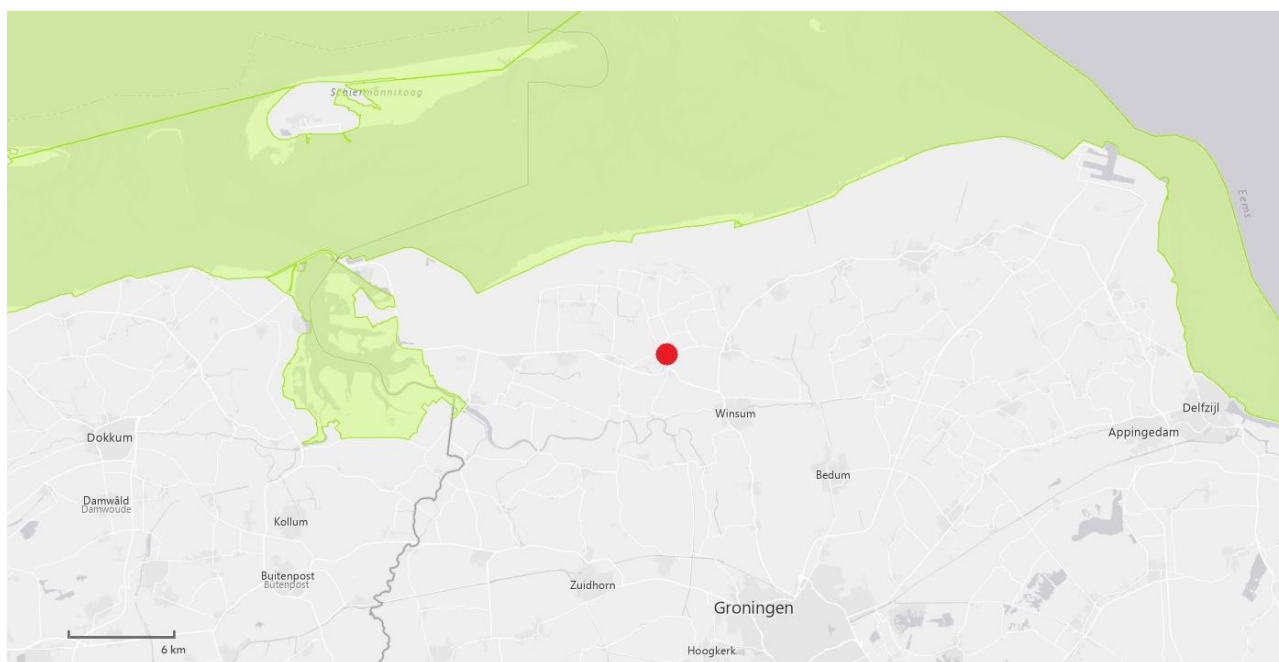
De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura-2000

In de directe omgeving van het dorp Eernum zijn geen Natura-2000 gebieden gelegen. Op grotere afstand zijn er twee bekend, namelijk het Lauwersmeer en de Waddenzee. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied betreft de Waddenzee op 6,7 kilometer in noordelijke richting. Zie ook figuur 12.

Natura-2000 gebied de Waddenzee wordt gekenmerkt door een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

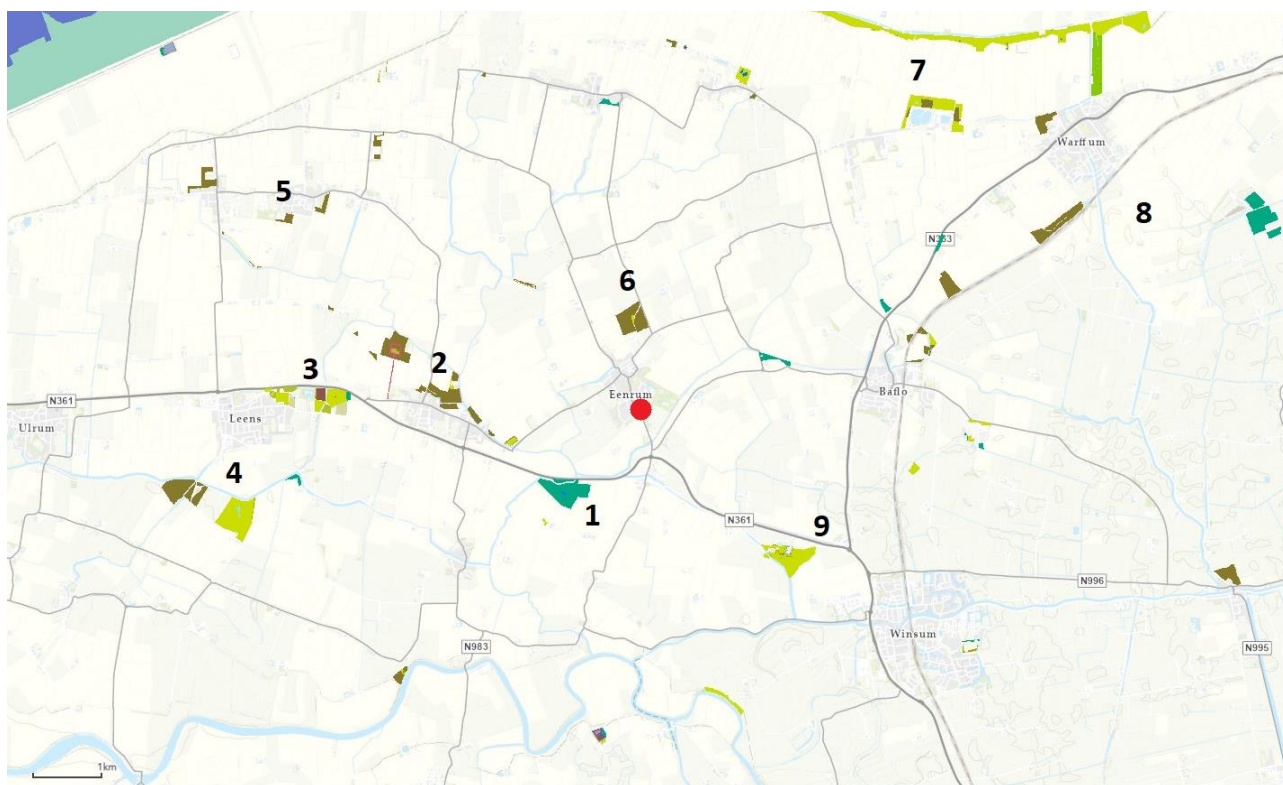
Figuur 12: De ligging van Natura-2000 gebied de Waddenzee ten opzichte van de plangebieden. (Bron kaart: Ministerie van LNV, Natura2000.nl)

De voor dit gebied aangewezen **Habitattypen** zijn: permanent overstroomde zandbanken, estuaria, slik- en zandplaten, zilte pionierbegroeiingen, slijkgrasvelden, schorren en zilte graslanden, embryonale duinen, witte duinen, grijze duinen, duindoornstruwelen, kruipwilgstruwelen, vochtige duinvalleien. Aangewezen **Habitatrichtlijnsoorten** betreffen: Nauwe korfslak, Zeeprik, Rivierprik, Fint, Noordse woelmuis, Bruinvis, Grijze zeehond, Gewone zeehond, Groenknolorchis. Aangewezen **Vogelrichtlijnsoorten** (broedvogels) zijn: Lepelaar, Eider, Bruine kiekendief, Blauwe kiekendief, Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier, Kleine mantelmeeuw, Grote stern, Visdief, Noordse stern, Dwergstern, Velduil. Aangewezen **Vogelrichtlijnsoorten** (niet-broedvogels) zijn: Fuut, Aalscholver, Lepelaar, Kleine zwaan, Toendrarietgans, Grauwe gans, Brandgans, Rotgans, Bergeend, Smient, Krakeend, Wintertaling, Wilde eend, Pijlstaart, Slobeend, Toppereend, Eider, Brilduiker, Middelste zaagbek, Grote zaagbek, Slechtvalk, Scholekster, Kluut, Bontbekplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kievit, Kanoetstrandloper, Drieteenstrandloper, Krombekstrandloper, Bonte strandloper, Grutto, Rosse grutto, Wulp, Zwarte ruiter, Tureluur, Groenpootruiter, Steenloper, Zwarte stern.

Voor de meeste effectfactoren, zoals optische verstoring, trilling, licht en geluid kunnen gezien de afstand externe werking op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten. Bepaalde habitattypen die binnen Natura-2000 gebied de Waddenzee voorkomen, zijn stikstofgevoelig. Door de kleinschaligheid van de ingreep binnen bebouwde kom wordt er geen significante toename aan uitstoot van stikstof verwacht op dit gebied. Ecobureau Merula acht geen Aerius-berekening noodzakelijk. Provincie Groningen is echter bevoegd gezag en kan een andere mening hebben, mede door de discussie rondom het stikstofdossier.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Op de kaart in figuur 13 is te zien dat het plangebied zelf niet binnen de NNN valt, maar er rondom de onderzoekslocatie wel meerdere natuurgebieden liggen.

Figuur 13: Er zijn meerdere natuurgebieden aanwezig rondom de onderzoekslocatie (rode stip). (Bron kaart: Natuurbeheerplan (NBP) Provincie Groningen)

Het betreffen de volgende gebieden:

1. Abelsok, met als beheertypen haagbeuken- en essenbos, poel en klein historisch water;
2. Borgweer e.o., met als beheertypen glanshaverhooiland, vochtig bos met productie, houtwal- en singel, laan, kruiden- en faunarijk grasland;
3. Landgoed Bord Verhildersum, met als beheertypen haagbeuken- en essenbos, hoogstamboomgaard, kruiden- en faunarijke akker, kruiden- en faunarijk grasland, glanshaverhooiland, poel en klein historisch water;
4. Leens - Buitengebied Zuid, met als beheertypen haagbeuken- en essenbos, bossingel, kruiden- en faunarijk grasland, zoete plas;

5. Dijksterweg e.o., met als beheertype vochtig bos met productie;
6. Oosterbos, met als beheertype vochtig bos met productie;
7. Warffum - Buitengebied Noord, met als beheertypen vochtig bos met productie, kruiden- en faunarijk grasland, vochtig weidevogelgrasland zoete plas, poel en klein historisch water;
8. Buitengebieden Usquert en Warffum, met als beheertypen haagbeuken- en essenbos, vochtig bos met productie;
9. Maarhuizen, met als beheertypen bossingel voor lijnvormige elementen, knotboom, kruiden- en faunarijk grasland, zoete plas, poel en klein historisch water.

Uit de Omgevingsverordening Provincie Groningen volgt dat activiteiten die plaatsvinden binnen NNN gebieden niet mogen leiden tot een significante aantasting en vermindering van de wezenlijke kenmerken, het oppervlak en verbindingen tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.

Bij de uitvoer van de werkzaamheden worden geen oppervlak en verbindingen aangetast. Met het oog op de afstand tot deze gebieden en de bufferende werking van tussengelegen infrastructuur en bebouwing, worden effecten van de werkzaamheden op NNN-gebieden en/of andere natuurgebieden in de omgeving van het plangebied uitgesloten.

3.3 Ganzenfoerageergebieden

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van ganzenfoerageergebieden die voor overwinterende ganzen zijn toegewezen. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht op verder weg gelegen foerageergebieden.

3.4 Weidevogelleefgebied

Het plangebied ligt niet in of aangrenzend aan weidevogelleefgebied. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht op verder weg gelegen leefgebieden.

3.5 Akkervogelleefgebied

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van akkervogelleefgebied. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht op verder weg gelegen leefgebieden.

3.6 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt buiten de bebouwde kom en daarom is het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet niet van toepassing. Wel is het wellicht noodzakelijk om een kapmelding te doen bij uw gemeente. De gemeente kan dan vereisen dat er een omgevingsvergunning wordt aangevraagd via het Omgevingsloket. De gemeente kan in de vergunning opnemen dat er bomen terug moeten worden geplant.

3.7 Conclusie

Het plangebied ligt niet in, dan wel in de directe omgeving van, een Natura 2000-gebied. Door de geplande verbouwingswerkzaamheden gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Ook externe werking is uitgesloten. Het plangebied is tevens niet gelegen in, of aangrenzend aan, het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Daarbij grenst het ook niet aan ganzenfoerageergebied, weidevogelleefgebied of akkervogelleefgebied. De bomenkap is lokaal en binnen de bebouwde kom. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is niet van toepassing. Mogelijk dient er wel een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij de gemeente.

4. Soortenbescherming

Hieronder volgen de resultaten van het onderzoek naar beschermde flora en fauna. In de paragrafen hierna worden de resultaten per beschermde soortgroep besproken.

4.1 Veldwaarnemingen

Tijdens het veldbezoek werd er één vogelsoort gehoord, namelijk een grote bonte specht, die in de tuin aan het roepen was.

4.2 Vogels

Ter plaatse wordt de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelsoorten uitgesloten doordat er geen nesten of holten aanwezig waren in de bomen.

De aanwezigheid van algemene soorten broedvogels die in het broedseizoen op het erf broeden, kan niet worden uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Het plangebied wordt niet geschikt geacht voor **verblijfplaatsen** van vleermuizen door ontbreken geschikte invliegplekken. Er zijn geen boomholten, loshangende schors of ingerotte gaten gezien in de te kappen bomen.

Vleermuizen volgen rechtlijnige elementen in het landschap waarlangs ze routes afleggen tussen verblijfplaats en foerageergebied. De omgeving van de tuin is vrij bebost en de randen van het erf worden gemarkeerd door een houtwal. Het landschap buiten het plangebied kan daardoor deel uitmaken van een **vliegroute** van vleermuizen.

Foerageergebieden bevinden zich vaak in kleinschalige, (waterrijke) groengebieden. Het plangebied, maar ook de directe omgeving (het dorp Eenrum) voldoen hieraan en zijn geschikt als **foerageergebied** voor vleermuizen.

In de houtwal rondom het erf vinden geen werkzaamheden plaats. De geplande bomenkap tast de omliggende grote groenstructuren niet aan. Na de bomenkap blijft er voldoende geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschikbaar en vliegroutes worden niet onderbroken door de kap. Effecten van de werkzaamheden op deze functies voor vleermuizen worden daarom uitgesloten.

4.4 Overige zoogdieren

In de directe omgeving komen meerdere soorten zoogdieren voor, waaronder algemene soorten als ree, vos en diverse knaagdieren. Er zijn daarnaast uit de omgeving waarnemingen bekend van de beschermde soorten bunzing en steenmarter.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats. Het in gebruik zijnde deel van het erf is te kaal om geschikt leefgebied te bieden en wordt geregeld belopen. Ook loopt er een hond los in de tuin.

Kleine zoogdieren zijn vrijgesteld bij een ruimtelijke ingreep. Zie voor een lijst van deze soorten bijlage II. De aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten binnen het onderzoeksgebied wordt uitgesloten.

4.5 Vissen, amfibieën en reptielen

Er bevindt zich geen water in of direct aangrenzend aan het plangebied. Daarmee is voortplantingsgebied voor amfibieën niet aanwezig.

Het deel van het erf waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden, is te kaal en belopen om geschikt overwinteringsgebied voor amfibieën te bieden. Beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen zijn niet bekend uit de omgeving en worden niet verwacht binnen het plangebied.

4.6 Overige beschermde soorten

Er is geen beschermde flora op de locatie aangetroffen. De onderzoekslocatie biedt niet de juiste waardplanten om geschikt te zijn voor beschermde vlinders en libellen. De onderzoekslocatie voldoet tevens niet aan de eisen die veel overige beschermde soorten aan hun leefgebied stellen. Daardoor wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten uitgesloten.

4.7 Specifieke zorgplicht

Er zijn meerdere soorten van verschillende soortgroepen uit de rode lijst bekend uit de omgeving van het plangebied. Het gaat om zoogdieren, vogels en planten. Een deel van deze soorten is tevens beschermd onder de Omgevingswet en daar is al rekening mee gehouden in de toetsing in deze rapportage.

De plantensoorten die niet onder de Omgevingswet vallen, zijn niet waargenomen op het erf. Daarbij hebben de geplande werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) niet tot effect dat bestaande populaties nog verder achteruit gaan. Daarom worden effecten op de specifieke zorgplicht niet verwacht.

5. Conclusie en advies

De heer Bosma heeft via Bouwbedrijf Notebomer Surhuisterveen aan Ecobureau Merula opdracht verleend om een QuickScan Omgevingswet te doen naar geplande bomenkap op het eigen erf aan de Mensingeweersterweg 2B te Eenrum. Er is gecontroleerd op de aanwezigheid van en potentie voor beschermde flora en fauna. Hieronder volgen de conclusie en aanbevelingen.

5.1 Conclusie

Het plangebied ligt niet in, dan wel in de directe omgeving van, een Natura 2000-gebied. Door de geplande verbouwwerkzaamheden gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Ook externe werking is uitgesloten. Het plangebied is tevens niet gelegen in, of aangrenzend aan, het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Daarbij grenst het ook niet aan ganzenfoerageergebied, weidevogelleefgebied of akkervogelleefgebied. De bomenkap is lokaal en binnen de bebouwde kom. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is niet van toepassing. Mogelijk dient er wel een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij de gemeente.

Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen binnen het plangebied. In het broedseizoen kunnen wel algemene vogelsoorten tot broeden komen binnen het plangebied.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt uitgesloten door afwezigheid geschikte holten of kieren. De kapwerkzaamheden tasten de functies van eventuele vliegroutes en foerageergebied binnen het plangebied niet aan.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren wordt uitgesloten. Er worden geen beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen verwacht. Er is geen beschermde flora op de locatie aangetroffen. De onderzoekslocatie biedt niet de juiste waardplanten om geschikt te zijn voor beschermde vlinders. Er worden geen beschermde libellen op de onderzoekslocatie verwacht. De onderzoekslocatie voldoet tevens niet aan de eisen die veel overige beschermde soorten aan hun leefgebied stellen. Daardoor wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten uitgesloten.

Er wordt niet verwacht dat de sloop en nieuwbouw tot effect heeft dat bestaande populaties van de rode lijst soorten (anders dan onder de Omgevingswet beschermd) nog verder achteruit gaan. Daarom worden effecten op de specifieke zorgplicht niet verwacht.

5.2 Advies en planning

De opdrachtgever is voornemens om enkele bomen op het eigen erf te kappen om ruimte te maken voor nieuwbouw. Met de bevindingen uit deze QuickScan kunnen deze werkzaamheden doorgang vinden, mits voldaan wordt aan enkele voorwaarden en de Zorgplicht.

- Werkzaamheden dienen altijd **buiten het broedseizoen** te worden uitgevoerd, het opzettelijk vernielen van nesten en verstoren van vogels is namelijk verboden. Het broedseizoen loopt bij benadering vanaf begin maart tot half augustus. Data kunnen per jaar verschillen, afhankelijk van temperatuur en winterse neerslag. Indien werkzaamheden wel in het broedseizoen gepland worden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelscan door een aantoonbaar deskundig

persoon te worden uitgevoerd. Indien broedvogels worden aangetroffen, dient hier rekening mee te worden gehouden, waarna werkzaamheden opgepakt kunnen worden zodra de vogel klaar is met broeden.

- Er mag in de periode van 1 april tot en met 30 november **geen extra nachtelijke verlichting gebruikt worden welke het erf extra verlicht**.
- Men dient zich te houden aan de **zorgplicht**. Dit houdt in dat negatieve effecten op **alle** aanwezige flora en fauna zoveel als mogelijk dient te worden beperkt. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door van de ene naar de andere kant te werken, zodat dieren de gelegenheid krijgen te vluchten.

Samengevat:

Soortgroep	Advies	Indien niet mogelijk	Planning
Broedvogels algemeen	Buiten broedseizoen werken.	Broedvogelscan door een deskundig persoon laten uitvoeren.	Minimaal één week voorafgaand aan de werkzaamheden.
Vleermuizen	Geen extra verlichting gebruiken..	-	-
Alle soorten	Zorgplicht	-	-

Dit advies is drie jaar geldig.

Bijlage I; Gebruikte literatuur

Er is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- BAG viewer, <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/?zoomlevel=1>
- NatuurInclusief, Kennisloket natuurwetgeving, Lijst beschermde soorten OW, februari 2024, <https://www.natuurinclusief.nl/kennisloket/>
- NDFF, Verspreidingsatlas Amfibieën, <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>
- NDFF, Verspreidingsatlas Reptielen, <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>
- NDFF, Verspreidingsatlas Zoogdieren, <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>
- Netwerk Groene Bureaus. Vleermuisprotocol, 2021

Kaartmateriaal:

- ArcGIS Online, <http://www.arcgis.com/home>
- Provincie Groningen, overzicht kaarten Geoportaal, <https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/home/gallery.html>
- Natura2000, <https://www.natura2000.nl>

Als er geen bronvermelding bij een foto vermeld staat, is deze gemaakt door de auteur.

Bijlage II; Jaarrond beschermde nesten (vogels) en vrijgestelde soorten Groningen

Jaarrond beschermde vogelnesten (vogelsoorten die jaarlijks terugkeren naar dezelfde broedlocatie of vogelsoorten die zelf nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen).

De provincie Groningen hanteert het beleid dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden. Als een vogel jaarlijks terugkeert naar hetzelfde nest, moet deze in staat blijven om zijn eerder verlaten nest weer te kunnen betrekken. Indien ecologisch wordt gemotiveerd dat een vogel in de directe omgeving geen andere nestgelegenheden heeft, wordt het nest beschouwd als essentieel en daarmee jaarrond beschermd. De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met een jaarrond beschermd nest, maar erkent de lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen.

Vrijgestelde soorten Provincie Groningen

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis*
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Huisspitsmuis*
Konijn
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis*
Vos
Wezel
Woelrat

Amfibieën

Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Bastaardkikker

* Voor deze soorten geldt daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid.